

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sancti Bonaventurae Ordinis Minorum, S. R. E. Cardinalis,
Episcopi Albanensis, Seraphici Doctoris Ecclesiae, De Vita
S. Patris Francisci, Liber I.**

Bonaventura <Sanctus>

Antverpiæ, 1597

In Capvt X.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41460

Spec. vi.
 12 S. Fr.
 cap. 74.

dam à Soldano. Interim contigit dignū sanè quod
 memoria commendetur. Dum S. vir in illā terrā,
 comitatus vno socio peregrinaretur, decem aliis Eu-
 angelij gratiā aliō ablegatis: mulier quādā pulcher-
 rima ipsum ad venerem sollicitavit. Ille verò quasi Scortū im-
 pudens ad
 se impurat
 inens ve
 igne, ne
 vspulatur.
 consentiens, Eamus, inquit, & ostendā tibi lectum
 pulcherrimum, ignem magnum demonstrans, in
 quem nudus se intecit. Vocat ad se impudicā illam,
 Accede, inquiens, fruerere splendido lecto & florido.
 Ille sus ab igne magno prodigio, mulièrem non so-
 lūm à libidine, verūm etiā ab impietate retraxit
 ad Christum. Factum prorsus simile in aulā Fre-
 derici II. Imperatoris. hic à concione, quam habuit
 vir sanctus, potissimūm contra libidinem & vene-
 rem, in quam nimirum proclives aulici illi, invita-
 vit ad cœnam Franciscum. Pòst, solum in cubicu-
 lum introductum, scortū ad turpitudinem illecta-
 bat. Sed ignis, in quem se misit, in quo decubuit, ad
 quem cœ ad lectum, meretricem inuitavit ad con-
 cubitum, iuuenulam coniecit in fugam. Imperator
 eūm omnia per rimulas obseruasset, videns B. vi-
 rum, integro & illaeso ab igne corpore, quem illude-
 re statuerat, maximè admirari cœpit, & venerari.
 Ceterūm Soldanum illum sub mortem, meritis san- Soldanus
 ille à fra-
 tribus ba-
 ptizatus.
 cti Francisci ad Christianam pietatem conuersum,
 à B. Francisco missis duobus fratribus, & baptiza-
 tum, commemorat Speculum vitæ S. Francisci c. 74.
 Barptol. Pisanus Conform. fruc. 39. ubi fusius, quæ
 de Soldano tetigi, enarrantur.

Barpt.
 Pisan.
 Confor.
 fruc. 2.
 10. 13.

IN CAPVT X.

§. 1. Orationis gratiam viro religioso desi-
 derandam super omnia.] In eandem sententiam
 D. Chrysostom. Quemadmodum sol lucē præ-
 bet corpori: sic animæ lumen est precatio. Pro-

Lib. 1. de
 orando
 Deum.

T 5

inde

*Oratio
frequens
necessaria
piu.*

inde si cæco damnosum est non iatueri solem: quanto grauius damnus est homini Christiano, si non assidue deprecetur, neque Christi lucem orando in animum suum inducat? *addit post pauca.* Quisquis enim non orat Deum, nec diuino colloquio cupit assidue frui, is mortuus est, & vitæ carens, expertusq; sanæ mentis. *quibusdam interpositis.* Itaque cum videro quempiam non amantem orandi studium, nec huius rei feruidâ vehementiq; curâ teneri: continuo mihi palam est, cum nihil egregiæ dotis in animo possidere. Rursus vbi quem conspexero insatiabiliter adhærentem cultui diuino; idq; in summis damnis numerantem, si non continenter orauerit: coniecto talem omnis virtutis firmum esse mediatorem, ac Dei templum. *Denique sic concludit,* Decet igitur nos cum precatione vitæ cursum peragere, atque hac mentem assidue rigare. Siquidem hoc omnes homines non minus opus habent, quàm arbores aquarum humore. Neque enim valent illæ fructus producere, nisi bibant humorem radicibus: neque nos pretiosis pietatis fructibus poterimus esse grauidi, nisi precibus irrigemur. Quapropter oportet & stratis relictis, diuino cultu præuenire solis exortum, & cum ad mensam accedimus, & cum nos ad nocturnam quietem recipimus. Quin potius oportet singulis horis vnâ precationem offerre, vt orandi cursus, diei cursum æquet. *De oratione hæc talia obuia passim, plura non addo.*

*Vt arbus-
culis hu-
mores.*

6. Orante autem illo, subito Abbas insolitum calorem.] *Vanus quidam adolescens, ad preces S. Elizabeth adeo incaluit, vt moribus in melius mutatis, Minorida factus, nuncium mundo remis-
serit.*

serit. habes in hystoria vita S. Elizabeth cap. 24.

8. Ut minutias temporis, ne omnino exciderent, occuparet.] Magni, mihi crede (*inquit*

Debreu. Seneca) & supra humanos errores eminentis vi- Temporis
maxima
habenda
ratio.

Epist. 1. ta pereunt. Nam (rursum ille Sapiens) quædã tempora eripiuntur nobis, quædam subducuntur, quædam effluunt. Turpissima tamen est iactura, quæ per negligentiam fit: & si volueris attendere, magna vitæ pars elabitur malè agentibus, maxima nihil agentibus, tota aliud agentibus. Quem mihi dabis, qui pretiũ aliquod tempori ponat? qui diem aestimet? qui intelligat se quotidie mori? In hoc enim fallimur, quòd mortẽ prospicimus: magna pars eius iam præterit. Quicquid ætatis retrò est, mors tenet. Omnia aliena sunt, tempus tantũ nostrum est. In huius rei nimis fugacis ac lubricæ possessionem natura nos mittit, ex quâ expellit quemcunque vult. Sed tanta stultitia mortalium est, vt quæ

Cuius ta-
men pre-
tium nul-
lum.

*Sen. de
breu. vi-
tae 3.* minima & vilissima sunt, certè reparabilia, imputari sibi cùm periẽre patiantur, nemo iudicet quicquam debere, qui tempus accepit: cùm interim hoc vnum est, quod ne gratus quidem potest reddere. *nec elapsum, socordia & desidia contritum villo pretio reparare, cuius tamen sanè quàm prodigi sumus.* Omnia licet quæ vnquam ingenia fulserunt, in hoc vnum consentiant, numquam satis hanc humanarum mentiũ caliginem mirabũtur. Prædia sua occupari à nullo patiuntur: & si exigua contentio est de modo finiũ, ad lapides & arma discurrũt. In vitam suam incedere alios sinunt: imò verò ipsi possessores eius futuros inducunt. Nemo inueni-

tur,

tur, qui pecuniam suam diuidere velit: vitam vnusquisque quàm multis distribuit! Astricti sunt in cōtinendo patrimonio: simul vt ad temporis iacturam ventum est, profusissimi in eo, cuius vnus honesta auaritia est. *Quemadmodum calum fallit aspicientem, cum velocitatē suam sub specie stantis, atque immoti operis abscondit: ita temporis est iactura latens, non videtur, tamen in cursu semper est.* Fluit & præcipitatur: antè de-^{In d. d. c. 10.} finit esse quàm venit. Nec magis moram patitur quàm mundus, aut sidera, quorū irrequieta semper agitatio, numquam in eodem vestigio manet. *Conferamus tandem in vsus nostros tempus. Res omnium pretiosissima est, penè nullum eius pretium est. A profano rursus tu Christiane disces maximam temporis habendi rationem.* Titus filius Vespasiani (*S. Hieronymus scribit*) qui in vltionem Dominici sanguinis subuersis Hierosolymis, Romam victor ingressus est; tantæ dicitur fuisse bonitatis, vt cum quâdam nocte serò recordaretur in cœnâ, quòd nihil boni die illâ egisset, dixerit amicis, Hodie diem perdidit. Nos putamus nobis non perire horam, diem, momenta, tempus, ætatem, cum otiosum verbum loquimur, pro quo reddituri sumus rationem in die iudicij? Quòd si hoc ille, sine lege, sine Euangelio, sine Saluatoris & Apostolorum doctrinâ, naturaliter dixit & fecit, quid nos oportet facere? *Non debet esse tolerabilis nobis iactura temporis. Tacitum damnus, & irreparabile. Nemo restituet annos: nemo iterū te tibi reddet.* Ibit quâ cœpit ætas: nec cursum suū aut reuocabit, aut supprimet. Nihil tumultuabitur, nihil admonebit velocitatis suæ; tacita labetur. Non illa regitur imperio; non fauore populi longius

Titus Imperator, diem se perdidisse dolet.

Annos nemo restituet.

In ep. 6 epist. ad Galat. Sueton. Tit. 8.

Sen. de ben. vi. c. 8. 9.

longius proferet. Sicut missa est à primo decurret: nusquam diuertet, nusquam remorabitur. Quid fiet? tu occupatus es: vita festinat. Mors interim aderit, cui, velis nolis, vacandum est. Potestne quisquam sensus hominū, eorum dico qui prudentiam iactant, operosius occupari sibi, vt melius possint viuere? Impendio vitæ vitam instruunt, cogitationes suas in longū ordinant. Maxima porro vitæ iactura, dilatio est. Illa primum quemque extrahit diem: illa eripit præsentia, dum vltiora promittit. Maximum viuendi impedimentum est, expectatio, quæ pendet ex crastino. Perdis hodiernū, quod in manu fortunæ positū est: quod in tuā, dimittis. Quo spectas, quo te extendis? Omnia quæ ventura sunt, in incerto iacent. Protinus uiue: clamat ecce maximus vates, & velut diuino ore instinctus, salutare carmen canit;

Optima quæq; dies miseris mortalibus æui

Prima fugit.

Quid cunctaris, inquit, quid cessas? Nisi occupas, fugit: cum occupaueris, tamen fugiet. Itaque cum celeritate temporis, vtendi velocitate certandum est: velut ex torrente rapido, nec semper casuro, citò hauriendū est. Itaq; sic ordinandus est dies omnis, tamquā cogat agmen, & consummet, atque expleat vitam. *Potestne quidpiam elegantius, aut piū magis à quouis pio, de temporis pretio doceri? Habenda prorsus est ratio temporis. Nemo æstimat: tamen inæstimabile est. Et ideo debet seruari diligentius, cum nescias quando deficiat. Tunc sapere incipere, cum desinit: & inde velle vitam inchoare quo pauci perduxerunt, nimis est serū, & humana nostra mortalitatis obliuionis argumentum.*

9. Pue.

*Singula
momenta
fructuose
occupanda.*

9. Puerulum quēdam dormientem B. Franciscus excitare videbatur.] *Vincentius Beluacen. etiam exanimem vsū memorat, puerum Iesum in praesepio, quem vir sanctus complexans, resuscitauit.* Non immeritò, inquit, suam Dominus Iesus Christus infantiam recolenti, in huiusmodi formulā, nec absurdè monstrauit. Quippe qui in multorū cordibus, per obliuionem quasi sopitus & mortuus, per B. Francisci doctrinam, & exemplum euigilans, ad memoriam est redyctus.

Ieiunandis ne sit nobis in Natali Christi Feria sexta.

Hic oportune mihi questio vetus, & anceps à multis arbitrata, expedienda videtur: Ne sit Franciscanis, quāque sextā feriā, ex voto ad ieiunium obligatus, licitum carnibus vesci in Natali Christi, cum in feriam sextam inciderit: Non ieiunandum, habet receptus mos Ecclesie vniuersalis. Epiphania. In die Epiphaniarum, hoc est, apparitionis & aduentus, quando natus est in carne Dominus, ieiunare non licet, etiāsi contingat vt sit Quarta, aut Profabbatum. Et Leo Magnus improbat Priscillianistas, tali die ieiunantes: causam hanc adferens, vt per omnia sint à nostræ fidei vnitate discordes: & dies qui à nobis in lætitiā habetur, ab illis in afflictione ducatur. Sed aliud est, quod pro recepto more seruetur: aliud quod ex deuotione suscipitur. Hæreticorum impietates execrori mantello pietatis velantur. Moribus Ecclesie mordicus adhaerescō. Igitur mihi licet, tali die frui Ecclesie gaudio: licet etiam instinctu pietatis exerceri ieiunio. Obligasti te voto? reddendum est, si piè suscepseris. Itaq, cum Honorio Tertio Pontifice respondemus, quod illi, qui nec voto, nec regulari obseruantia sunt adstricti, in sextā feriā, si festum Natiuitatis Dominicæ die ipso venire contingerit,

Id nota contra auasores nostros.

In fine panarij cont. har.

Epist. 93 Cap. 4.

Lib. 5. Dec. tit. 46. c. 3. Explicat.

gerit, carnibus propter festi excellentiam vesci possunt, secundum consuetudinem Ecclesie generalis. Nec tamen hi reprehendendi sunt, qui ob deuotionem voluerint abstinere. Pontificis sententia fecit, in plerisque cœnobis nostris, ieiunium obseruari in hoc tali die. Sed an ea mens sit D. Francisci, subdubito. Commemoratur Barptol. Pisan. viuentē adhuc S. Francisco, questionem versatam de ieiunio illius diei, inter Fratres: atque fratri Morico, qui ieiunandum dixerat, propter diem Veneris, S. Franciscum sic respondisse; Peccas frater Morice, diem Veneris vocans, diem, quo natus est nobis puer Iesus. Volo, inquit, quod & parietes tali die comedant carnes, si fieri potest, vel de foris limiantur. Scribit quidem hæc facta ante confirmationem regulæ secundæ: sed tamen videtur ad ieiunium soluendum illâ die propensior. hinc forsitan inuenias, qui non ieiunant. Inquitur ubi comedendi carnes consuetudo inualluit, benè faciunt, qui non ieiunant: qui secus, melius faciunt.

IN CAPVT XI.

§. I. Scripturarum profunda miro intellectus scrutaretur acumine.] De Theologia sancti Francisci agitur: quæ cuiusmodi fuerit, elegantissimè docet Ludonicus Granaten. sic scribens: Theologia duplex est, altera, quæ speculando; altera, quæ experiendo Deum agnoscit. Et illa quidem speculatiua, siue scholastica; hæc verò (ut ita dixerim) affectiua, siue mystica nūcupatur: quod videlicet occulta sit, & à paucis cognita. Cùm autem præcipuus huius Theologiæ magister Spiritus sanctus sit, is primùm quidem hominis intellectum sapientiæ dono collustrat; deinde cari-

Conc. 2.
de S. Fr.
1.

Theologia
duplex,
Scholasti-
ca & My-
stica.